

Dunajski časnik o slovenski Cerkvi

Vendarle se premika: odnosi med Cerkvijo in državo v Sloveniji namreč. V sporu glede vrnitve tistega cerkvenega premoženja, ki je bilo po letu 1945 podržavljeno, je kmetijsko ministrstvo kot druga instanca razsodilo v korist Cerkve. Glede otoka Bled, cerkvenega posestva in priljubljene izletniške točke severno od Ljubljane, pa je pristojno kulturno ministrstvo tožnika seznanilo, da je odškodnina mogoča le v obliki denarja.

Dopisnica avstrijskega dnevnika Die Presse Karin Kneissl ob tem navaja tudi besede nekega avstrijskega diplomata: „Kot začetek miselnega procesa je to razveseljivo.“ Poravnava tega pravnega postopka vsekakor odraža popuščanje

napetosti med Cerkvijo in državo.

Cerkev se je sicer v zadnjih letih večkrat pojavljala kot moralna instanca. Rezultat referendumov o zdravljenju neplodnosti z biomedicinsko pomočjo je bil „zagotovo določen uspeh za Cerkev,“ je po pisanju Die Presse ocenil nek opazovalec.

Nov odnos do Cerkve v javnosti pa je bilo moč opaziti tudi ob maši ljubljanskega metropolita in slovenskega nadškofa Franca Rodeta ob deseti obletnici samostojnosti Slovenije, saj je orkester slovenske policije igral pri maši.

Podoba, ki si je še pred kratkim ni bilo moč predstavljati, končuje Die Presse svoje poročilo.

PORAZ, Vendar DOBER ZAČETEK

Od našega posebnega dopisnika v Sloveniji

V petek, 20. tega meseca, se je nogometna ekipa Zedinjene Slovenije zbrala na letališču Ezeiza, da odpotuje na turnejo po Sloveniji. Precej se je zadnje čase že pisalo o tem koraku, ki je prvi na področju športa glede stikov med našo skupnostjo in matično Slovenijo.

Na pot se je podalo kar 24 fantov in mož, med 19. in 41. letom, ter pet spremljevalcev tehnične ekipe in predsednik osrednjega društva Zedinjena Slovenija, čigar ime nosi ekipa. Po raznih administrativnih postopkih, potrebnih za polet, fotografiranje in še marsičem se je skupina pripravila za odhod med objemi, mešanico veselja in žalosti, pa še kako solzo s strani staršev, nevest, otrok in zakaj ne, samih fantov. Prišla je ura in fantje so odleteli.

Vožnja je potekala še kar prijazno in skupina je izrabila šesturno čakanje v Zürichu za ogled mesta. Potem je prišla na vrsto še vožnja do Brnika in ko je letalo že skoraj pristajalo, je slovenska pesem odmevala in zbujala ostale precej apatične potnike.

Sprejem na Brniku je bil pravo presečenje. Takoj smo zagledali na terasi izobešeni slovensko in argentinsko zastavo. In ko smo se po vstopnih in carinskih opravkih napotili v veliko sprejemnico na letališču, nas je tam poleg televizije in

radija pozdravila prava množica slovenskih in argentinskih rojakov. Tudi tu ni manjkalo obeh zastav in veselega objemanja sorodnikov in prijateljev, tako da je bilo treba fante kar priganjati, da so se spravili na posebni avtobus.

Tedaj pa - oh, strahota - se je zvedelo, da so dresi (naše drage majice z argentinskimi barvami) ostali na letališču v Zürichu. Treba se je bilo sprijazniti z usodo in upati, da bodo naslednjega dne prispele z drugim letalom.

Avtobus nas je popeljal naravnost v zavod sv. Stanislava (Škofjeve zavode) v Šentvidu. Kar hitro smo se nastanili, spoznali prostor, opravili prvi trening in se napotili k sobotni večerni maši, da opravimo svojo krščansko dolžnost. Nato večerja in počitek. Po dolgi vožnji, med katero je bilo malo ali nič spanja, ni treba še posebej poudarjati, da je spanec kar zagrabil naše nogometne in jih ni izpuštil do pozne jutranje ure naslednjega dne.

Dopoldansko telovadbo so fantje opravili v izredni zavodski telovadnici. Kosilo se je nekaterim že kar upiralo, toliko so ga naložile prijazne kuharice. Takoj potem pa prvo spoznanje slovenske prestolnice Ljubljane. Z istim avtobusom smo se peljali najprej v center, nato čez Prešernov trg in

Nad. na 2. str.

Slovenski utripi

Meja na morju med Slovenijo in Hrvaško dogovorjena

Potem ko je državni zbor tri leta po podpisu ratificiral Sporazum o obmejnem prometu in sodelovanju med Slovenijo in Hrvaško, sta slovenska in hrvaška vlada 19. julija potrdili predloga sporazuma o meji med državama, to je predvsem v Piranskem zalivu, in o Nuklearni elektrarni Krško (NEK). Tako sta državi za deseto obletnico osamosvojitve rešili tri od štirih najpomembnejših odprtih vprašanj, ki so bila posledica razpada nekdanje skupne države. Reševanje četrtega, dolga hrvaškim varčevalcem nekdanje zagrebske podružnice Ljubljanske banke, pa bosta državi nadaljevali.

Osnutek sporazuma o **Nuklearni elektrarni Krško** (NEK) sta pooblaščenca tudi začasno podpisala. To pomeni konec večletnih prizadevanj, da se v novih okoliščinah samostojne Slovenije in Hrvaške uredi način skupnega izkoriščanja nuklearke. Državi soglašata, da bo ustanovljena nova družba NEK d.o.o., ki bo ustanovljena z družbeno pogodbo, ki je priloga meddržavne pogodbe in jo bosta podpisala direktorja obeh družb naslednikov ustanoviteljev.

Z **dogovorom o meji** sta državi prvič v svoji zgodovini določili mejo na morju, Slovenija pa je ohranila status pomorske države s prostim dostopom do mednarodnih voda.

Premier Drnovšek je poudaril, da je bilo izhodišče za določitev meje na kopnem ustavni zakon iz leta 1991, ki določa, da je kopenska meja med državama tista, ki je veljala na dan osamosvojitve držav 25. junija 1991. Dodal je, da so pogajalci usklajevali potek meje glede na katastrske meje in naravne okoliščine.

Glede treh spornih zaselkov ob Dragonji (Mlini-Škrile, Škodelin in Bužini) je premier dejal, da je kljub slovenskim prizadevanjem za drugačen dogovor obveljala dejanska meja med državama, ki je veljala od osamosvojitve držav in že prej, torej na reki Dragonji. Ti zaselki so pripadli Hrvaški, za njihove prebivalce pa so se dogovorili za nekatere ugodnosti.

Ob reki Muri so postavili solidno in bolj naravno mejo, kot bi bila katastrska meja, in z njo tudi zaščitili temeljni interes prebivalcev na tem območju. Meja na Trdinovem vrhu na Gorjancih pa bo potekala po njegovi polovici, preko vrha, medtem ko voja-

šnica ostaja hrvaška, saj leži več kot sto metrov na ozemlju Hrvaške.

Slovenski premier je še ocenil, da je dogovorjena meja na kopnem uravnotežena in korektna, ki ustreza izhodiščem omenjenega ustavnega zakona, ki je niso mogli spreminjati, ter da ni bilo nobenih možnosti za zgodovinske popravke meje za nazaj.

Državi sta morali na novo doreči mejo na morju, saj je doslej nista imeli. Premier je dejal, da so bila tu pogajanja še posebej intenzivna in da so jih morali reševati tudi na najvišji politični ravni. Premier Drnovšek je poudaril, da sta državi pri določitvi meje na morju dosegli svoja temeljna cilja - Slovenija, ki želi biti pomorska in sredozemska država, ima z dogovorom stik teritorialnih voda z mednarodnimi vodami. Okoli 80 odstotkov Piranskega zaliva je sicer pripadlo Sloveniji, Hrvaška pa je obdržala manjši trikotnik teritorialnega morja, tako da je ohranila mejo z Italijo. Kot se je izvedelo iz virov vlade, sta se državi dogovorili za oblikovanje t.i. dimnika, 3600 metrov širokega pasu morja, ki omogoča Sloveniji prost dostop do mednarodnih voda, čigar dno je tudi mednarodno. Hrvaška pa ima ob osimski meji trikotnik teritorialnih voda, kar ji omogoča ohranitev meje s Italijo.

Slovenski zunanji minister Dimitrij Rupel je poudaril, da ključni dosežek pri slovensko-hrvaškem sporazumu o meji ni meja na kopnem, pač pa meja na morju. Tu gre za morje, ki je bilo nekoč last nekdanje SFRJ, ki sta si ga Hrvaška in Slovenija razdelili. „Del je hrvaški, del je slovenski, del pa so mednarodne vode, ki so se nekoliko približale slovenskemu teritorialnemu morju, tako, da ima sedaj Slovenija teritorialni stik z mednarodnimi vodami. To je tisto, kar smo želeli, če smo hoteli biti pomorska država,“ je dejal minister Rupel in dodal, da morskno dno ostaja nerazdeljeno. Obe državi sta se odpovedali izkoriščanju suverenosti na tem področju, je dejal zunanji minister.

Seveda pa bo treba ta dogovor ratificirati v parlamentih. Glede slovenskega verjetno ne bo težav, saj se dogovoru protivi samo Jelinčičeva stranka, v hrvaškem pa bo šlo težko. Večina hrvaških časopisov je na naslovnih objavila vest, da hrvaška vlada ni dobila podpore parlamentarnih strank za predlog sporazuma o meji s Slovenijo.

Na Koroškem zaprli dvojezične šole

Po nedavni odločitvi koroških deželnih šolskih oblasti je sedem občin na avstrijskem Koroškem prejelo odloke o zaprtju oziroma preoblikovanju dvojezičnih ljudskih šol, občina Borovlje pa naj bi takšen odlok prejela v kratkem. V slovenskem parlamentu pa so poslanci Nove Slovenije že vložili zahtevo za izredni sklic seje Komisije DZ za Slovence v zamejstvu in po svetu zaradi zapiranja dvojezičnih šol.

Za dvojezično prebivalstvo je to v pedagoškem in družbenem pogledu hud udarec. Generalni sekretar koroške socialdemokratske stranke Wuerschl ocenjuje zaprtje šol kot napad na slovensko govorečo manjšino na Koroškem. Občine in vasi tako ne bodo več mogle same odločati o šolah in tudi več ne bodo imele dostopa do poslopij, da bi jih na primer uporabljale za društvene dejavnosti.

STRAN 4:

Bariloški vrabčki

Nogometna ekipa ZS na Brniku (Foto Marko Vombergar)

Grabados argentinos

El vespertino chileno La estrella el día 30 de mayo presentó la exposición de nuestra compatriota Andrea Dolinar (y otros), escrito por Carlos Lastarria Hermsilla, con las palabras siguientes:

Andrea Dolinar procede de la pintura, de la cual exhibe algunas obras en la sala viñamarina y luego ha derivado al grabado en el cual utiliza preferentemente el linóleo, la monocopia y las técnicas mixtas. De más estaría indicar sus procesos técnicos y el oficio, pero saltan a la vista los méritos y recursos con los que consigue lograr la expresión deseada. Las impresiones teniendo el papel como soporte. Las aplicaciones posteriores y el fundido o calce de los colores son muy depurados y eso es una constante que se mantiene en todo el recorrido de su muestra. Su universo creativo proviene de la naturaleza, pero no en sentido académico, sino orientada por el ex-

presionismo alcanza simbolismos y abstracciones donde predominan las notas sensibles, pero resueltas, sin concesiones a las idealizaciones poniendo el énfasis en el vigor del trazo.

La importancia de esta exposición radica en el hecho de presentarse con motivo de un nuevo aniversario de la Revolución de Mayo, hecho significativo por sí mismo tanto para Argentina como para Chile, sino que tal acontecimiento da la oportunidad de acercarse al arte de los dos países, Elga Botto y Andrea Dolinar han expuesto numerosas veces en Buenos Aires y otras ciudades. Taimbién lo han hecho en otros países tanto en concursos, como en muestras colectivas e individualmente y esta es la primera oportunidad de visitar Chile, comenzando un recorrido en Viña del Mar para luego proseguir por otras ciudades. Ellos son unas grandes representantes del grabado argentino contemporáneo.

Po svetu

KRALJ - MANDATAR

Nekdanji bolgarski kralj Simeon II., ki so ga komunisti izgnali iz države leta 1946, je od predsednika države Petra Stojanova dobil mandat za sestavo nove vlade. Kraljeva koalicija in stranka turške manjšine Gibanje za pravice in svobodo (MDL) sta podpisali dogovor o vladni koaliciji. Stranka MDL bo imela v novi vladi dva ministra - za kmetijstvo in brez listnice; slednji bo pristojen za boj proti naravnim nesrečam, ter pet namestnikov ministrov, in sicer v

sektorjih gospodarstva, financ, obrambe, okolja in regionalnega razvoja. Gibanje Simeon II. ima sicer v 240-članskem parlamentu 120 poslancev, MDL pa 21.

ETA IN NJENI LIKVIDATORJI

V eksploziji podtaknjene bombe, ki je odjeknila v mestu Leiza v španski pokrajini Navarra, je bil ubit mestni svetnik UPNa Jose Javier Mugica. UPN je povezana z vladajočo ljudsko stranko (PP), katere člani so pogosto tarče atentatov ETA.

Po petih minutah smo že zgubljali 1-0. A kakih deset minut za tem je Ivan Panaino Gelb izenačil. Pa smola. Enajstmetrovka za Šenčurce (pravijo, da se je sodnik prenagril) in zopet 1-2 spodaj. Prvi polčas je že odmiral, ko je Dani Medvešček z izrednim zadetkom z glavo znova izenačil. Tako je bilo konec prvega polčasa.

V drugem so nasprotniki besno napadali, a tudi naši so v protinapadih zamudili nekaj lepih priložnosti. Ko je vse izgledalo, da bo konec prišel brez novosti, je tri minute pred zaključkom padel tretji njihov gol. Mrzla ploha na igralce in navijače (trener Heri se je celo spomnil mame nekoga — naj mu bo oproščeno ob misli na ves trud, voljo in zagnanost). Bernardo Benegas Jesih je še imel priložnost da bi izenačil, a strel je šel par centimetrov mimo vrat. Poraz torej. Vendar zanimiva izkušnja, lepa igra nasprotnikov in junaške postavke naših fantov. Ni bilo solza (vratar Marko je bil sicer zelo žalosten, a pri nobenem od treh golov ni imel krivde).

Bila je to prva resna preizkušnja in izid je pozitiven, kljub porazu. Res je, da bi bili mnogo bolj zadovoljni z zmago, ali vsaj da bi izenačili. A usoda in sreča sta igrali proti nam.

Poseben prizor pa je bila tudi tribuna lepega šenčurskega stadiona. Dve veliki argentinski zastavi, ena slovenska in več manjših zastavic. Izredno število navijačev, ki so podpirali naše fante in jih na koncu nagradili z močnim ploskanjem. Verjetno se malokrat zbere toliko „Argentincev“. Med gledalci pa kar nekaj odličnih gostov. Slovensko vlado in urad za Slovence v zamejstvu in po svetu je predstavljala višji svetovalec Zvone Žigon, ki je v imenu gospe sekretarke Magdalene Tovornik še pred tekmo pozdravil našo ekipo in želel sreče. Po koncu pa nas je nagovoril še poslanec profesor Lojze Peterle, ministrski predsednik vlade, ki je proglasila slovensko neodvisnost in državo. Vzpodbujal je fante in jim želel v bodoče več sreče. Bog ga usliši!

Tone Mizerit

Iz življenja v Argentini

Katica Cukjati

Ta mesec julij doživljamo v argentinskem javnem življenju pod znamenjem pretežno gospodarske problematike. Ko je minister Cavallo prevzel svojo funkcijo, je kar precejšnji del srednjega sloja to sprejelo kot nujno zlo. Podoba ministra za ekonomijo ne žanje največje simpatije: po eni strani že zaradi neoliberalne usmerjenosti, po drugi zaradi vloge, ki jo je odigral v zadnjih letih v menemistični vladi in zaradi izredno gospodovalnega značaja. Toda hočeš nočeš se ne more zanikati njegove sposobnosti in močne vezi, ki jih ima na raznih mednarodnih forumih. Vzburil je pa le nek up, da bo prevzel gospodarske in finančne korake, ki bodo morda odprli počasno a obetajočo pot iz gospodarske recesije. Objubil je, da bo napravil ukrepe, ki bodo olajšale stanje, v katerem se nahaja velika večina argentinskega prebivalstva. Te obljube so bile številne: zmanjšanje cene bencina, deloma vrnitev davka, ki so ga nekateri izplačali, in sicer davek na dobiček (impuesto a las ganancias), podpora kmetijstvu in znižanje njihovega davka, zmanjšanje obresti za posojila, ki naj bi jih zaprosili manjši podjetniki, itd. S temi in drugi spremembami je obetal, da se bo pospešila produkcija, da se bo znižala brezposelnost in da bodo potrošniki imeli več denarja v žepu. Seveda pa bi se ti pozitivni rezultati počasi zaznali šele čez nekaj mesecev.

VLILA SE JE PLOHA

A za Argentino kot za druge nestabilne države sonce veselja posije le za pet minut in nato se nepričakovano vlije ploha.

Poleg vseh etičnih, političnih in gospodarskih težav, ki jih ima argentinska družba in nje voditelji, je svetovna realnost globalizacije vsaj za to zgodovinsko obdobje kruta in gospodovalna. Zaenkrat vse kaže, da je samo vedno večja revščina ter vedno globlji prepad med revnimi in bogatimi del te globalizacije. Kar je pa še važnejše: nedvomno je finančni svet globaliziran in njega voditelji držijo Argentino v šahu.

Ves prejšnji teden je bil prepojen z negotovostjo, javnimi in tajnimi sporazumi in političnimi kompromisi. Predsednik države je postavil sebi in družbi velik izziv in sicer, da Argentina ne bo imela deficita in da se bo financirala z lastnimi dohodki, ne pa s posojili. Kot bomba so priznali v javnosti, da zvezna vlada kot provincijske administracije - nimajo denarja. Nimajo denarja za upokojece, nimajo denarja za državne uslužbence, nimajo denarja za dobavitelje.

Pri vsem zanemarjanju najvažnejših državnih vlog kot so skrb za vzgojo, zdravstvo, socialno zavarovanje in sodna uprava vse kaže, da je za argentinske voditelje najvažnejše plesati po ritmu, ki ga igrajo mednarodne banke. Njihov prvi cilj je izpolniti zahteve Mednarodnega denarnega fonda in plačevati obresti zunanjih in notranjih posojil.

STAVKA ZA STAVKO

Naj opišemo na kratko, kateri so bili do sedaj storjeni koraki na legalnem in političnem področju na tej poti. Prejšnji tork so po dolgih debatah v vladni palači argentinski guvernerji peronistične struje podpisali sporazum oziroma pristanek in podporo za odločitev, da naj Argentina obstane, kar se deficita tiče, na točki nič. V zameno je zvezna vlada obljubila, da jim bo poslala fonde ob prvi finančno možni priliki. Guvernerji so se obvezali, da bodo tudi v lastnih provinciah omejili vladne

stroške. Ni pa prišlo do primerne sporazuma, kar se tiče znižanja pokojnin.

Prvi, ki je hotel dati zgled, je bil guverner province Buenos Aires Ruckauf. Imel je važen razlog: provinca nima dovolj fondov, da bi izplačala plače za mesec julij. Po dekretu je znižal po progresivnem principu od 3,5 do 30 procentov plače provincijskih uslužbencev, ki so višje od tisoč pesov. Celo tiste, ki dosegajo tisoč pesov, bodo v znesku tristo pesov plačane v bonih.

Kot je bilo pričakovati, je naslednji dan, to je v sredo, sledila stavka državnih uslužbencev: od zdravnikov do učiteljev, tako s strani uradnikov po javnih pisarnah kot tistih v bankah.

V četrtek se je pa kot odmev na gospodarske obnove vršila splošna stavka po vsej državi, po številu že šesta, ki jo doživlja obdobje predsednika de la Rue. Čeprav je vzrokov več kot dovolj za tovrsten protest, so tukaj v ozadju bolj interesi voditeljev sindikatov kot pa borba za delavske pravice in pridobitve, ter interesi manjšinskih levičarskih skupin, ki hočejo napeljati vodo na svoj mlin. Naj vlada še tako zagotavlja, da jamči pravico tistih, ki hočejo delati, realnost je drugačna. Ljudje se bojijo napadov raznih aktivistov in velika večina zaradi tega ne gre v službo. Iz istega razloga prometna sredstva ne vozijo in tako je veliki večini uslužbencev prevoz do delovnega mesta onemogočen. Na tak način je pa nemogoče ugotoviti, koliko ljudi se je strinjalo s to stavko.

K sreči pa ni prišlo do večjih organiziranih nasilnih protestov, ker je ves dan vladalo močno neurje, celo je padala toča, tako da so klasični „manifestanti z bobnom“ in vandali bili prisiljeni ostati doma.

Res pa je da je nezaposlenih kar 2.283.000; k tem je treba prišteti še tiste, ki nimajo primerne zaposlitve (to naj pomeni le nekaj ur dela na dan ali pa tako znane „changas“), kar pa vse skupaj predstavlja, da ima praktično 4.400.000 prebivalcev resne delovne težave.

VODE SO SE UMIRILE

V nedeljo zjutraj so se razburkane vode za politike začasno umirile: poslanci v Kongresu so izvolili zakon, ki bi dovolil „obstrženje“, to je skrčenje državnih izdatkov. Med drugim so pa dvignili minimum prizadetih pokojnin od tristo pesov, ki jih je predlagal uradni gospodarski načrt Cavalla, na petsto pesov. V zvezi s plačami državnih uslužbencev so pa ta minimum dvignili na tisoč pesov. To naj bi uresničili že ta mesec.

Ne bomo potanko analizirali v tej številki vse spremembe in njih vsaj predvidevane posledice, ker te še niso dokončne. Za preprostega argentinskega državljana pa to pomeni, da bo imel še manj denarja na razpolago, da se bo zvišala cena bencina, da če je slučajno med tistimi, ki je plačal preveč davka na dobiček, mu ga ne bodo vrnil; da bo verjetno moral plačati davek na še tako skromne prihranke v katerikoli ustanovi in da se bodo po vsej verjetnosti zvišale cene vseh uslug „servicios“ (plin, luč itd). Skratka - patetična panorama.

Zakon o začrtanih spremembah, ki je že izglasovan v poslanski zbornici, mora sedaj stopiti na tapeto v senatu. Vlada skuša doseči enotnost pri radikalnih senatorjih; peronisti pa zaenkrat zatrjujejo, da ga bodo podprli. Naslednje ure se bo pričela odločilna debata, čeprav v principu vse kaže, da bo zakon izglasovan tudi v senatu. Na ta način bo zvezna vlada imela legalno bazo za pričetek obnove.

Ljudje se pa med upom in obupom vprašujejo: za nas se bo res kaj spremenilo na bolje?

Poraz, vendar...

Nad. s 1. str.

Tromostovje na Grad, kjer smo z grajskega stolpa lahko občudovali prestolnico Slovenije v vsej njeni lepoti. Tisti, ki so Ljubljano in Slovenijo prvič videli, se niso mogli načuditi toliki lepoti. Nato še sprehod ob Ljubljani in seveda v poletni vročini neizbežno pivo, katerega je sicer nerad dovolil naš kondicijski trener Jure.

In zopet nazaj v zavod pa prvi trening v tekmovalstvu ter večerja in tehnični razgovor, kjer je trener Heri opozoril fante na to ali ono napako in zlasti na potrebo sodelovanja v ekipi mimo osebnega tekmovalstva ali trenutne živčne napetosti. Obiskal nas je tudi lazarist Pavle Novak, ki nam je po skupni molitvi podelil poseben blagoslov.

Še zadnji komentar večera je bila novica, da so po televiziji in radiu poročali o prihodu naše ekipe. Radio Ognjišče pa je novici in sploh argentinskim Slovincem posvetil kar dolge pol ure v posebni oddaji, kjer so se predstavili (in postavili) tudi bariloški vrabčki.

Tako je prišel ponedeljek. Po zajtrku smo se napotili na Bled, ta biser Slovenije. Ob lepoti tega čudesa so se znova razplele oči vseh in marsikateri je ganjen omenil, kaj mu je o teh lepotah pripovedovala stara mama ali stari ata, ki se nista mogla nikdar vrniti v rodno Slovenijo.

Kosilo in nato Brezje, da se še Mariji Pomagaj priporočimo, nas in vse naše drage. Pa seveda tudi uspeh turneje - po božji volji.

Čakal nas je Šenčur na Gorenjskem in njihova nogometna ekipa. Nekoliko po šesti uri se je pričela tekma. Bila je izredno napeta. Mislim, da so nas „okoli prinesli“, ker so pripovedovali, kako da so amaterska in slabo pripravljena ekipa. Prav obratno. Ekipa je z lanskim prvenstvom dobila vstop v tretjo ligo Slovenije in se je izkazala izredno močna in z dobro tehniko. Naši pa nervozni kot mamica na prvem porodu.

Slovinci v Argentini

33. mladinski dan v San Martinu

V nedeljo, 15. julija smo praznovali svoj 33. Mladinski dan v San Martinu. Zgodaj zjutraj smo že pričeli s tekmami v odbojki. Nato smo si privoščili zajtrk. Ob 11. uri smo pa prisostvovali maši, katero je daroval Franci Šenk s sodelovanjem mladine. Naraščajniki so navdušeno sodelovali pri petju ob spremljavi instrumentov. Opoldne smo se zbrali pri kosilu in nato smo nadaljevali s tekmami.

Proti večeru je sledila akademija. Naraščajniki in naraščajnice so nam prikazali kar dolgo ritmično vajo z zastavami, ki so predstavljale barve slovenske in argentinske zastave. Ob prihodu zastav smo zapeli argentinsko in slovensko himno. Nato nas je pozdravil predsednik zveznega odbora SDO - SFZ Grega Modic, kateremu se zahvalimo za čestitke k 33. Mladinskemu dnevu. Sledil je kratek pozdrav predsednika Zedinjene Slovenije dipl. časnikarja Toneta Mizerita. V imenu mladine iz San Martina je pa vse navzoče pozdravil predsednik mladine Martin Vomerger.

Letošnji nastop sanmartinske mladine je potekal na podlagi uprizoritve pustnih šeg v Sloveniji. Po kratki razlagi napovedovalke Helene Žužek so stopili na oder vaški fantje in nato se je pojavil zeleni Jurij. Otroci slovenske sobotne šole so nam zaplesali ob lepi melodiji. Prikazali so se tudi trije kurenti, našemljeni s pravimi maskami z rogovi, dolgimi jeziki in oblečeni v kožuhe. Kmalu za tem so se pa pojavili tudi laufarji: ta tirjesta (ta star in ta stara z metlo) in ta mršljanast. Kmalu potem so vaški fantje posadili najstarejšemu neoženjenemu fantu iz vasi visok špičast klobuk s pisanimi trakovi, kakor pač ukazuje narodna šega za Borovo. Nato so vstopile dekleta v narodnih nošah z rožnatimi vencami na glavi in so zaplesale skupaj s fanti. Zadnja slika je pa bil prikaz ciganke.

Ob zaključku smo predstavili zastavo sanmartinske mladine in razdelili pokale za prva mesta pri tekmah v odbojki. Tako med dekleti kakor med fanti so si prvo mesto priborili mladi iz San Justa. Nato sta nas pozdravila gosta iz Slovenije, Sonja Kuntner ter pesnik in igralec Tone Kuntner. Navdušeno smo sledili recitaciji pesnika in igralca Kuntnerja in se mu za to tudi zahvaljujemo.

Program smo zaključili s petjem mladinske himne. Prosta zabava se je potegnila pozno v noč ob spremljavi ukrajinskega ansambla.

Radi bi se posebno zahvalili vsem starejšim, ki so sodelovali pri naši predstavi. To so bili: Jožko Skale, Jure Truden, Andrej Corn, Marko Škulj in Jože Rupnik. Za pomoč pri šivanju nekaterih oblek gre naša zahvala: Ireni Petkovšek, Magdaleni Belec, Bernardi Ziherl, Mimi Remic in Ivaniki Corn. Posebna zahvala pa vsem materam, ki so pomagale zvečer v kuhinji.

Folklorno skupino je pripravila Magdi Vlaho. Ritmično vajo naraščajnikov je pripravila Natalija Tašner, besedilo pa Andrej Rezelj. Tomaž Boltežar in Matija Jesenovec pa sta pripravila kosilo.

Dolge mesece sta pripravljali ta nastop: Monika Ziherl (organizacija nastopa šolskih otrok) in Cecilia Chesini Remic (scenografija, maske in obleke kurentov).

Hvala vsem starejšim, mladim in najmlajšim, ki ste se odzvali in nastopili z mladostnim veseljem in navdušenjem na tem našem Mladinskem dnevu!

HŽ

SLOVENCİ IN PROSLAVA ARGENTINSKE NEODVISNOSTI

V San Martinu smo letos posebno povezani z občinskimi prireditvami, zato smo se odzvali vabilu našega krajevnega župana Ricarda Ivoskusa in z veseljem sklicali skupino ter predstavnike Slovenskega doma.

Ker je letos za nas zelo pomembna beseda Neodvisnost, smo se tudi udeležili praznika argentinske neodvisnosti 9. julija v Villa Ballesterju. Ljudstvo je z močnim ploskanjem sledilo sprevedu naših predstavnikov v slikovitih narodnih nošah. Predsednik Andrej Rezelj je pa predstavljal slovensko sanmartinsko skupnost na častnem prostoru te prireditve skupaj z županom, škofom in raznimi političnimi predstavniki.

Slovesna parada je bila lepo pripravljena ob množici navzočih.

Slovenska prisotnost je dobila veliko priznanje tako predstavnikov kot prisotnih občanov.

H.Z.

IZ ŽIVLJENJA MENDOŠKEGA DRUŠTVA

OKTET IN LOS CHAÑARES V ZDA

Skupini Slovenski mendoški oktet in Los Chañares sta priredili v soboto, 16. junija poslovljni koncert, ki sta ga ponovili še naslednjo nedeljo. Društvena dvorana se je oba večera napolnila. Na vabilo se je odzvalo tudi mnogo domačinov. Rojaki, svojci in prijatelji naših glasbenikov spremljamo z velikim zanimanjem njihov razvoj. Pa tudi z najboljšimi željami sledimo pripravam na medizseljensko turnejo. Splošno mnenje ob tej njihovi poslovljni predstavitvi je bilo, da so fantje v dobri formi in bodo odlični predstavniki mendoške srenje med severnimi brati.

Program je imel dva dela; v vsakem je vsaka skupina zapela odnosno zaigrala po pet pesmi. Kronist je bil na sobotnem koncertu in sme zapisati, da je bilo navdušenje občinstva zelo, zelo očitno.

"ŠE BOMO PELI..." OB 40. OBLETNICI SMRTI RAVN. MARKA BAJUKA

V soboto, 23. junija se je Društvo spomnilo 40. obletnice smrti ravn. Marka Bajuka. Kulturni referent je pripravil pester program, imenoval ga je Spominski koncert, saj je pokojnik zagotovo najbolj cenil glasbeno govorico. A pred tem smo prisluhnili spominskemu govoru, v katerem je Stane Snoj orisal življenje in delo tega izrednega Slovenca. S pietetnim zanosom in z občudovanjem nam je nanizal lik garaške osebnosti Marka Bajuka kot nadarjenega glasbenika, pevovodja, organizatorja Pevske Zveze; pa kot vzgojitelja, profesorja in ravnatelja, ustanovitelja begunske gimnazije ter kot vnetega Slovenca in kristjana. Izčrpen, objektivni in ljubezniv prikaz izjemnega rojaka, ki je bil tudi prvi predsednik Društva Slovencev v Mendozi, nato pevovodja in organizator nepozabnega gostovanja v Buenos Airesu, kjer so pod njegovo taktirko zapeli združeni pevski zbori. Bila je to veličastna manifestacija slovenstva v tujini. Sledil je pevski del sporeda. Oktet se je pridružil tej proslavi in je zapel pet pesmi, eno v Bajukovi priredbi; in že od začetka pod vodstvom Toneta Štirna. Prisluhnili smo še pesmim iz zgoščenke „Še bomo peli“, ki jo je posnel v Ljubljani oktet Deseti brat. Kot pove naslov, so pesmi v priredbi Marka Bajuka, torej istoimenske knjige, ki jo je izdala SKA.

Mešani pevski zbor, katerega zdaj vodi Diego Busquet, je nato zapel sedem Bajuko-

vih in za konec Tomčevo Belokranjsko napojnico ter se tako spodobno oddolžil njegovemu spominu. Povezoval je Vinko Rode, brošuro s sporedom pa je pripravil kulturni referent arh. Božidar Bajuk. V njej najdemo povzetek Bajukovega življenja in dela ter dve pričevanji nekdanjih dijakov-beguncev o njem. Zanimiva priznanja od oseb, ki so danes na vidnih mestih. In teh bi bilo zelo veliko, če bi jih kdo hotel zbirati.

PRAZNIK SLOVENSKE DRŽAVNOSTI

Naslednjo nedeljo, 24. junija smo praznovali 10. obletnico osamosvojitve Republike Slovenije. Ob desetih je bilo na dvorišču dviganje zastav, nakar smo zapeli obe himni, prve in druge domovine. Navzočih je bilo lepo število narodnih noš. Sledila je zahvalna sveta maša, pri kateri je sodeloval mešani pevski zbor, oktet pa je zapel Oče naš.

Po kratkem odmoru nas je napovedovalec arh. Božo Bajuk spet povabil v dvorano, da nadaljujemo s sporedom. Domovinski nagovor je imel Vinko Rode. V njem je izrazil veselje nad lepo obletnico slovenske državnosti, a tudi zakrbljenost nad prehodno dobo naše domovine, saj se kar ne more otresti komunistične dediščine. Sledile so recitacije domovinskih pesmi. Tine Šmon je podal Kosovelovo Balado, tisto, ki se začne:

"Prišel je pevec slovenske dežele, prišel je pevec v daljno tujino..."

kar se prav lahko obrne na obisk Tone-ta Kuntnerja. Nesti Bajda je občuteno posređoval Gradnikov Knežji kamen, Gizela Žumer pa Župančičevo Na Bledu. Prosili smo jo, naj pesem ponovi na blejskem otoku, *„kjer zvonček Marijin molitve nosi pred božji tron“*. Gizela namreč in še dve naši abiturientki, Marta Grintal in Marija Elena Bajuk, so že v Sloveniji, ko to pišem. Za slovo so nam vse tri recitirale pesem Ljubke Šorli Slovenska beseda, s katero se bodo tam predstavile.

Končno je Vinko Rode prebral Stritarjev sonet „Pozdrav moj čuješ, zlata domovina“. Iz zvočnikov je zadonela pesem „Slovenec sem“ iz zgoraj omenjene zgoščenke, katero smo vsi poprijeli. Novoizvoljeni predsednik Društva Jernej Bajda se je vsem zahvalil za udeležbo in sodelovanje ter nas povabil na „empanade“, ki naj se tudi spodobno zalijejo: Na zdravje domovini!

Vir

HERI ZUPAN

Pred odhodom na turnejo v Slovenijo

Govor pri poslovljni večerji

Kdor me pozna, ve, da mi je šport zelo pri srcu in da sem se o nogometu veliko naučil v slovenski skupnosti, za kar sem ji hvaležen. Igrali smo nogomet in odbojko vsak konec tedna tako v Domu kot kasneje v skupini Zedinjene Slovenije.

S trudom in velikim veseljem smo skozi tri leta (1976-79) dekleta in fantje, mlajši in starejši, igrali odbojko in predstavljali Slovence v argentinski ligi pod imenom Zedinjena Slovenija. Takrat je imel glavno zaslugo pri vsem delu Blaž Miklič, mnogo je pomagal Lojze Poglajen. Kdor je takrat kakorkoli sodeloval, se še vedno spominja lepih trenutkov, ki smo jih skupaj doživeli.

Zdaj smo se ponovno lotili projekta, ki spominja na onega izpred leti. Težave so vedno prisotne, morda danes doživljamo v Argentini še težje čase kot takrat. A ne

pozabimo na zgled naših staršev, priseljencev v tuj svet, ko so brez kakršnihkoli sredstev in podpor začeli graditi slovenske Domove, še predno so prišli do lastne strehe. Zato lahko danes vsak po svojih možnostih sodeluje v slovenski skupnosti, kakor najbolj zna in kjer ga najbolj potrebujejo.

Pri sestavljanju naše nogometne ekipe je najtežje bilo izbrati nogometaše. Tako delo je vedno deležno kritik; vedeli smo, da bo težko. Vsak, ki vase zaupa, misli, da je najboljši, da največ zna. Tukaj poznamo ljudski rek, ki pravi, da „nas je v Argentini 35 milijonov trenerjev“. V Sloveniji se bomo merili s profesionalci, ki se vadijo dnevno. Naši nogometaši so trenirali trikrat tedensko. Večkrat pa tudi niso mogli vaditi zaradi vremenskih težav. Fantje so

različnih starosti, imajo med 18 in 39 let, nekateri so še samski, drugi poročeni in z otroki. V začetku je skupino sestavljalo 56 fantov, potem 40, nato 30. Končno jih bo potovalo 24. Z Juretom Urbančičem sva vestno izbrala igralce in upam, da sva se pravilno odločila. Prva stvar, o kateri smo si bili edini, je bila ta, da nismo ne iz Berazateguija, Carapachaya, Moróna, Ramos Mejije, San Justa, San Martina ali iz Slovenske vasi, pač pa, da je to skupina Slovencev iz vsega Buenos Airesa. Zelo nam je žal za vsakega, ki smo ga morali izločiti iz selekcije, vendar se zavedamo, da so takšna pravila športa. Tudi nam je žal za tiste, katerim ni bilo možno trenirati ali potovati zaradi različnih razlogov. Zahvaljujemo se za razumevanje naše odločitve vsem tistim, ki niso bili izbrani, čeprav so se prav tako veselili tega projekta. Prepričani smo, da se bodo v bodoče odprle nove možnosti za sodelovanje.

Rad bi izrazil priliko, da izrazim zahvalo vsem, ki so na kakršenkoli način sodelovali z nami. Posebna zahvala naj gre Marku Vomergerju, ki je začel s tem projektom in je bil zraven pri vseh pripravah. Poleg dela v vodilnem odboru, poročanja v naših

časopisih in internetu, slikanja, itd. je tudi igralec v skupini in kot tak je tudi vestno treniral. Veliko časa je daroval za to stvar. Tudi se lepo zahvaljujemo Juriju Urbančiču; brez njegovega dela in požrtvovalnosti vsega tega ne bi bilo mogoče. Bil je stalno prisoten in optimist v težavah, odličen profesionallec v svoji stroki. On me je pregovoril, da sodelujem v tem projektu. Vedel sem, da ne bo enostavno. Sestaviti skupino iz istega Doma ali voditi skupino, ki že dalj časa deluje, ni isto kot sestaviti novo skupino, ki naj bi predstavljala našo slovensko skupnost iz Argentine oziroma Buenos Airesa. Resnično sem ponosen, da sem skozi te mesece delal z njima, ki ljubita slovensko skupnost, zanjo delata in se žrtvueta. Zahvaljujem se Andreju Peršuhu za vso pomoč, da smo igrali v klubu Platense, in pri nakupu športnih oblek, itd. Tudi smo hvaležni Martinu Oblaku, ker nam je pomagal pri urejanju financ.

Lepo se tudi zahvaljujemo odpravniku poslov veleposlaništva Tomažu Kunstlju, predsedniku društva Zedinjena Slovenija Tonetu Mizeritu ter prof. Tinetu Vivodu za

Nad. na 4. str.

Ana Jesenovec - 90 let

Dne 22. julija je dopolnila 90 let življenja Ana Jesenovec, bolj znana kot Ješenovčeva mama.

Rodila se je v vasi Vrzdenec, fara Šentjošt nad Vrhniko. Imela je štiri brate in sestro, ki živi v Severni Ameriki. V mladih letih se je udeleževala v cerkvenih in prosvetnih organizacijah. Leta 1938 se je poročila z Andrejem Jesenovcem iz Šentjošta, ki je bil zaposlen v lesni industriji. Poroka je bila na Brezjah in jo je opravil p. Roman Tominec, njihov sorojak.

V družini so se rodili Andrej, Metka in Marjan. Toda sreča v družini ni trajala dolgo. Začela se je vojska, italijanska okupacija, ki je povzročila odpor proti zasedbi. Komunistična partija je pod krinko Oslobojilne fronte, da se bori proti okupatorju, v resnici imela namen, da se polasti oblasti na boljševiški način. Kdor se ni strinjal z njo, je bil osumljen in obsojen na smrt. Začele so padati žrtve. Med prvimi je bil Andrej Jesenovec, ubit 9. septembra 1943, ker se ni strinjal z njihovim početjem, oče treh otrok. Doma je Ana ostala sama, Marjan je imel komaj 9 mesecev. Da se je preživljala, je predla volno in bombaž, noč in dan. Izdelke je oddajala čez mejo, ki je bila čisto blizu, na nemško stran; od tam je dobila najpotrebnejše stvari za preživljanje. Ni bilo dosti to, tudi njo so obsodili, da je

sodelovala z okupatorjem, in so zasedli njihovo hišo.

Ob koncu vojne se je s sosedi in sorodnikom podala preko Ljubelja v neznano prihodnost. Preko Celovca in Beljaka se je s skupino naselila v Tirolah v privatni hiši, nato so se preselili v Peggez in pozneje v Spittal. Otroci so tam obiskovali taboriščno šolo. Leta 1948 se je odločila za Argentino, kjer se je družina naselila v Villa Marteli, kjer se je mama zaposlila v tekstilni stroki. Delala je navadno kar v dveh izmenah. S skromnimi prihranki in s tremi otroki je zgradila dom v Munro blizu Panamericane.

Otroci so odrasli, se zaposlili in poročili. Prišla pa je močna preizkušnja za mamo, prišla je bolezen. Najprej je umrla Metka, poročena Amon, nato Andrej; ostal je le Marjan, ki pa je že dalj časa rahlega zdravja. Čvrsta je le mama slavljenska, ki se pri svojih letih redno udeležuje nedeljskih maš v Domu v Carapachayu, kamor jo pripelje zvesti vnuk Marko Amon.

Ana Jesenovec je pravi zgled slovenske matere mučenice in begunke. Da je zmogla prenašati ure trpljenja, kakor sama pravi, je pripomogla močna življenjska sila in pa globoka vera.

Slavljenki želimo še več zdravih in zadovoljnih let!

Ž

Bariloški vrabčki — na severni polobli sveta

Bodo prišli? Ne bodo prišli? To je bilo ugibanja! Naposled - so prišli. Oziroma kakor se za „vrabčke“ spodobi - prileteli.

Buenos Aires - Frankfurt - Brnik.

Spustili so se na slovensko zemljo, prišli - kakor so zapisali na programu - na obisk domovine svojih prednikov. Tretja generacija slovenstva na tujih tleh je prišla s svojo pesmijo v deželo, „kjer so se rodili njihovi dedki in babice“, to pa zato, da „obiščejo svoje korenine in poklonijo glasbeni košček Slovenije, ki živi v svetu“.

Pa so mlade oči gledale gozdove in ceste pa cerkvice vrh gričev, vasice in mesta ... zrlle, kar so nekoč gledale oči njihovih dedkov in babic. Nenadoma so lahko hodili po stezah, cestah, pločnikih, po katerih so nekoč hodile noge njih, katerih kri nosijo v sebi ...

In potem se je začelo: od 23. junija do 13. julija 2001, v prvem letu tretjega tisočletja, v začetku dobe, ki bolj kot vsega drugega potrebuje ravno lepote, prebuditve srca, navdušenja. Dva tedna petja, razdajanja srca ljudem pod Triglavom.

Prvič so stopili na oder v dvorani Zavoda sv. Stanislava v Šentvidu pri Ljubljani. Ta dan je izseljenska organizacija Slovenija v svetu imela svoj že VIII. Tabor Slovencev po svetu. In na njem so se - kakor vsako leto tudi letos - zbrali rojaki, živeči po raznih evropskih in ameriških državah. Pri okrogli mizi letošnjega Tabora je tekla razprava o vprašanju narodne zavesti. V drugem delu prireditve pa so stopili pred publiko naši „vrabčki“ in samo kdor je lahko med petjem opazoval svetle obraze v polni dvorani, slišal navdušen aplavz po vsaki pesmi, je lahko doumel, kako je poslušalcem pri srcu.

In potem se je „turneja“ začela. Vsaka dva dneva nov koncert in to bodisi v kakšni dvorani bodisi v kakšni cerkvi: Dob pri Ljubljani, skrivnostna kapela Loškega gradu v Škofji Loki, prostoren Kulturni dom Franca Bernika v Domžalah, najbolj akustična cerkev v Ljubljani - sv. Florijan, potem Sele na Koroškem, pa spet veličastna cerkev sv. Kancijana v Kranju, cerkev v Vrhpolju pri Vipavi pa tista v Loki pri

Mengšu in naposled - poslovljni koncert v nabito polni opatijski cerkvi v Celju.

Program vsakega koncerta je bil sestavljen iz treh delov: iz starih cerkvenih pesmi, od gregorijanskega petja iz 11. stoletja preko „cántigas de Alfonso el Sabio“ pa do Monteverdija, Saint-Saensa, Maxa Reggerja in drugih, vse do pretresljive *Nada te turbe*, skomponirane na besedilo sv. Terezije Velike.

Zborov repertoar naših narodnih in umetnih pesmi je obsegal 16 pesmi in na vsakem koncertu smo slišali vsaj sedem skladb, medtem ko je tretji del koncerta nudil poslušalcem izbor značilnih južno-ameriških, predvsem argentinskih ritmov. Ritem in melodija! Kot zaključni biser na ogrlici je bilo slišati brazilsko „Da loge tambem se ama“ - drobno umetnino, ki pa je poslušalcem segla v srce še posebej zaradi sporočila: tudi od daleč se da ljubiti... Tudi če smo daleč narazen - imejmo se radi!

Osem čistih glasov, osem pojočih strun. In ubranost - tista čudovita zlata nit - od začetka pa vse do trenutka, ko tudi najtišji pianissimo izzveni.

„Vrabčki“ so peli mladim poslušalcem, ki so morda morda prvič slišali slovensko petje otrok, rojenih onkraj morja, pa starejšim, ki so se ob poslušanju še posebej zamislili, saj je bil med njimi marsikdo, ki njihove dedke in babice osebno pozna ali pa jih je poznal ... In jih ne bo pozabil.

Praznik petja, praznik povezave! Celjski opat se je po zadnjem koncertu otrokom in dirigentki zahvalil za nepozaben večer, zahvalil pa se tudi za vzor njihove zvestobe svojim koreninam. Želel jim je uspeha, kjerkoli še bodo v prihodnosti prepevali, prosil pa jih tudi, naj poneso naše pozdrave vsem rojakom v Argentini. Mar ni značilno, da so te besede bile spregovorjene izpred oltarja, pri katerim je pred stopetdesetimi leti govoril njegov prednik, tedaj prav tako celjski opat Anton Martin Slomšek.

Ko so Magdalena, Marko, Mihaela, Nadja, Veronika, Nataša, Marjana in Francek zadnjič zapustili oder, je njihova pesem še vedno dolgo zvenela.

Obisk pesnika „slovenske pomladi“

V teh tednih je na „delovnem obisku“ med Slovenci v Argentini pesnik, dramski igralec in profesor za gledališko umetnost na fakulteti v Ljubljani **Tone Kuntner**. V nedeljo, 15. julija je s soprogo obiskal Slomškov dom. Po maši in skupnem zajtrku je imel zelo obiskano srečanje z rojaki, kjer ju je pozdravil in jima predstavil našo krajevno skupnost predsednik Doma Marjan Jože Loboda.

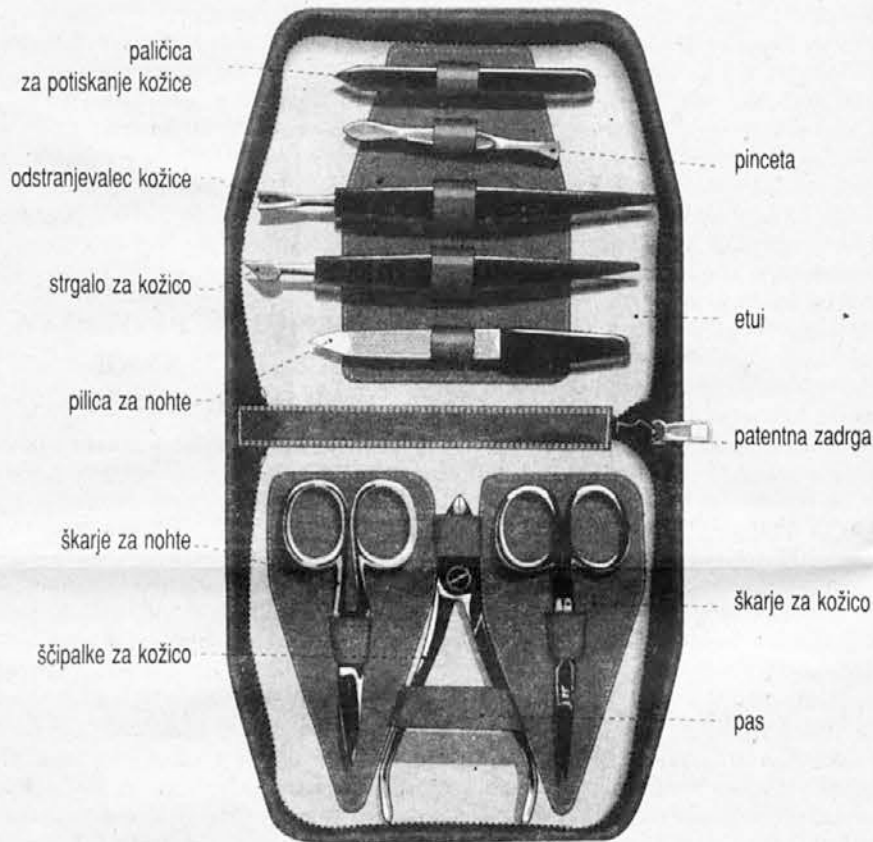
Tone Kuntner je iz generacije, ki je otroško dobo doživljala v povojnih letih, ko je komunistični režim krojil zunanjo podobo slovenske domovine, notranje pa je bil narod zelo zakoreninjen v vrednotah, ki mu

jih je skozi stoletja posredovala slovenska kultura, Cerkev in slovenski kmet. Ob „slovenski pomladi“, to je gibanju, ki je v devetdesetih letih prineslo najlepši sad: slovensko državo, so pesniku Kuntnerju še posebej zazvenele strune domovinske ljubezni, ki najdejo svoj odmev v vseh slovenskih zavednih srcih, v domovini in po svetu. Ko je pesnik in igralec v nedeljo izvajal pred nami najlepša Cankarjeva in Prešernova besedila ter svoje pesmi, smo zaslutili, da je pesnik lahko mnogo več kot le kulturni delavec: je narodov glasnik, klicar in videc v prihodnje dni.

JT

Jezikovni kotiček

Etuí za nego nohtov

Ne samo v naših ušesih...

Osem otrok in dirigentka. Majhen čudež. Oziroma: če že ne čudež, pa vsaj nekaj skoraj čudežnega, ko se nenadoma zaveš, kaj vse mora biti v otroku, da lahko tako intenzivno doživlja pesem, hkrati pa tudi, kaj mora biti v dirigentki, v Lučki Kralj - Jermanovi, da zna iz teh otroških duš - in to celo ob najbolj preprostih pesmih - izvesti toliko čustva. Veselje, resnost, žalost. *Nepozabno.

Mnogi poslušalci so pesmi snemali. Ena glavnih slovenskih radijskih postaj *Radio Ognjišče* pa je posnela celotne koncerte, tako da jih bo lahko nudila med svojimi bogatimi glasbenimi oddajami. Ob teh mladih glasovih se bodo torej v prihodnje zamislili še tisoči, vsekakor pa je več ko dvatisoč petsto ljudi lahko „v živo“ videlo *Bariloške vrabčke* in ob njih preživelo nekaj nepozabnih uric.

Izseljensko društvo Slovenija v svetu in ministrstvo za kulturo RS, ki sta bila organizatorja in gostitelja te „turneje“, si lahko samo čestitata...

Bili so to prazniki lepe pesmi. Ob pogledu na otroke - pa tudi prazniki novega upanja. Ko tolikokrat doživljamo sive dneve - kaj lepšega si pravzaprav lahko sploh želimo...

S čim naj bi končali to poročilo? Z besedo, ki jo je po zadnjem koncertu stara ženica dejala eni malih pevk, potem ko ji je položila roko na rame: „Hvala!“

Zorko Simčič

Pred odhodom...

Nad. s 3. str.

vso podporo pri tem delu. Prav tako vsem sponzorjem v tej reviji, vsem, ki so kupili srečke v tako težkih časih in tudi vsem tistim, ki so nas v katerem koli oziru podprli ali nas bodo še spremljali v Sloveniji.

Lepa hvala vsem ženam in družinam vseh igralcev, ker so bili ti veliko zdoma in ker so jih pri tem stalno spremljali.

Prav posebno bi se rad zahvalil Mariji Zupanc Urbančič in Andrejki Selan Vombegar, ker sta njuna moža zaradi tega dela bila velikokrat zdoma, in tudi moji ženi Mari, ki me je z razumevanjem podpirala pri tej stvari. Rekli boste, da zaenkrat še nismo ničesar dosegli, mislim pa, da smo veliko dosegli že samo s tem, da družimo mlade ljudi za ciljem, ki je zdrav.

Vedeli bomo, da ves naš trud ni bil zaman, ne samo če se vrnemo v Argentino kot zmagovalci (seveda si to želimo), ampak le, če bomo v Sloveniji pustili vtis enotne skupine, spoštljivih in v redu ljudi, katerim je šport pri srcu.

Upamo tudi, da bomo s to turnejo pripomogli drugim posameznikom in skupinam, ki se trudijo iz dneva v dan, da gradijo mostove med našo ljubljeno Argentino in našo ljubljeno Slovenijo.

Novice iz Slovenije

SLOVENSKI „PIQUETEROS“

Prebivalci krajevne skupnosti Sinji Vrh, ki šteje deset vasi na skrajnem jugu države ob meji s Hrvaško, so za nekaj ur s simbolično protestno zaporo njihove edine povezave z Vinico - gre za prašno in ozko makadamsko cesto še iz Napoleonovih časov -, opozorili na nevzdržne razmere za tamkajšnje prebivalce. Neurejene cestne povezave, odsotnost vodovoda in cestne razsvetljave, ukinjen avtobusni promet ter nekakovostna povezava v mobilni telefoniji, je le nekaj izmed težav, s katerimi se srečujejo. Ker je bila oblast doslej, razen praznih obljub, gluha za njihove zahteve, nameravajo s svojimi težavami in problematiko tamkajšnjega obmejnega območja, kjer bo potekala prihodnja meja EZ, seznaniti evropske institucije in Svet Evrope.

OBČINSKA UREDITEV V RS

V Sloveniji je potekalo vpisovanje za ustanovitev novih občin. V državni zbor je prispelo 51 vlog za ustanovitev novih občin, 14 za spremembe obstoječih območij, tri za preimenovanje in štiri za spremembo statusa. Jesenice, Škofja Loka, Radovljica in Bled si bodo namreč prizadevale za pridobitev naziva in pravic mestnih občin. V Sloveniji je trenutno 192 občin.

SLADOLEDI

Zdravstveni inšpektorji so od 18. do 28. junija v 164 obratih po Sloveniji odvzeli 19 vzorcev sladoleda, od katerih jih je bilo 19 oziroma 9,8 odstotka neustreznih. Pri 13 neustreznih vzorcih je šlo za preveliko število mikroorganizmov, kar še ne predstavlja tveganja za zdravje ljudi, pač pa govori o možnih napakah oziroma pomanjkljivosti

tih pri pripravi sladoleda. V dveh primerih je bila ugotovljena prisotnost koagulaze pozitivnih stafilokokov, ki ne izloča enterotoksina, kar tudi ne predstavlja nevarnosti za zdravje ljudi. V treh primerih so našli stafilokoke, ki izločajo enterotoksin, v enem primeru pa bakterija cereus, ki prav tako izloča toksin. V teh štirih primerih je bila lastnikom obratov odrejena začasna prepoved obratovanja, temeljito čiščenje, dezinfekcija, ponovni pregled osebja in podana prijava sodniku za prekrške.

HIDROPRENOVA

Na hidroelektrarni Vuhred se je začela druga faza prenove elektrarn na Dravi. V okviru druge faze prenove bodo zamenjali šest agregatov ter večji del električne opreme in sistemov na hidroelektrarnah Vuhred in Ožbalt. Obnova obeh elektrarn bo stala okrog 14,3 milijarde tolarjev, z njo pa bodo povečali povprečno letno proizvodnjo električne energije za 63 gigavatnih ur, medtem ko bo skupna moč verige hidroelektrarn na Dravi večja za 31 megavatov. Sočasno z obnovo bo potekala revitalizacija po enega agregata na vsaki hidroelektrarni, medtem ko bosta na vsaki elektrarni dva agregata normalno delala. Tako bodo obe hidroelektrarni prenovili do oktobra leta 2004.

VEČ ŠTUDENTOV

Število študentov v Sloveniji se je v minulih desetih letih več kot podvojilo, število štipendij pa se je v tem času povečalo le za slabo četrtino. Zaradi tega se je delež študentov, ki prejemajo štipendijo, od leta 1991 skoraj prepolovil, tako da sedaj štipendije prejema le okoli 27 odstotkov študentov.

slovenske četverice se je najbolje odrezal Robi Markoja s 565 krogi-

KOT RIBE V VODI

Slovenska mladinska reprezentanca je na mednarodnem turnirju v vaterpolu v turškem Carigradu osvojila drugo mesto, boljša je bila le ekipa ZR Jugoslavije.

VIDMARJEV MEMORIAL

Slovenski šahovski vele mojster Aleksander Beljavski je zmagovalac 14. Vidmarjevega memoriala v Portorožu. V zadnjem, devetem krogu, je z belimi figurami remiziral proti rojaku Adrianu Mihalčišinu, ki je na koncu zasedel peto mesto. Na drugem mestu je turnir končal Izraelc Boris Gelfand, ki je z belimi figurami remiziral proti Hrvatcu Zdenku Kožulu in zbral pol točke manj od Beljavskega (6,5), tretji pa je bil Ukrajinec Andrej Volokitin.

OLIMPIJSKE IGRE V PEKINGU

Poletne olimpijske igre (OI) leta 2008, 29. po vrsti, bodo v Pekingu. Na 112. volilni skupščini Mednarodnega olimpijskega komiteja (MOK) v Moskvi je kitajsko glavno mesto v drugem krogu glasovanja dobilo večino glasov in premagalo Pariz, Toronto, Osaka in Carigrad.

NAJBOLJŠI V EVROPI

Kranjčan Rožle Prezelj je na evropskem atletskem prvenstvu za člane do 23 let v Amsterdamu dosegel enega največjih uspehov slovenske atletike, osvojil je namreč naslov evropskega prvaka v skoku v višino. V izredno težkih pogojih, skakalce je večji del finala motil dež, je kot edini preskočil 221 cm, kar je zadostovalo za naslov najboljšega v Evropi.

Pisali smo pred 50 leti...

LANÚS

Preteklo nedeljo je bil sestanek Društva Slovencev. Vodil ga je Jože Rome. Predaval je Marjan Marolt „O naši verski in narodni zavesti“. Po predavanju je podal kratko poročilo o delu DS Rudolf Smersu, nakar se je razvil živahen razgovor.

DRUŠTVO SLOVENCEV SPOMINU MSGR. GABROVŠKA

Odbor Društva Slovencev se je na svoji seji v soboto dne 21. t.m. poklonil spomenu msgr. Gabrovška, ki je 19. julija umrl v Clevelandu.

Predsednik DS Miloš Stare je omenil predvsem dve stvari. Gabrovškovo delo v ZDA je bilo za nas velike važnosti. Prepričeval je vse, da Slovenci, ki so se uprli komunistom, niso izdajalci. Nasprotniki so vse storili, da bi ga onemogočili. A Gabrovšek je vztrajal in zmagal.

Omenil je njegovo življenjsko delo. Bil je kaplan na Jesenicah in pri sv. Jakobu v Ljubljani. Leta 1923 je postal tajnik Slo-

venske ljudske stranke, pozneje je bil ravnatelj pri Zadrugi zvezi in odbornik pri KTD ter v uredništvu Slovenca.

Pozneje je bil član štirinajstotice, ki je med kraljevo diktaturo vodila SLS, in poslanec za Logatec. Nekaj dni pred napadom na Jugoslavijo je po naročilu vodstva stranke odšel v inozemstvo. Nekaj časa je deloval v Londonu, nato je odšel v Severno Ameriko, kjer je vse svoje moči posvetil razkrinkavanju komunističnih laži. S svojim delom je tudi omogočil ustanovitev organizacije za priselitev slovenskih povojnih beguncev v ZDA.

Vabljeni ste na
DOMAČO ZABAVO S PLESOM
ki jo prireja
„Slovensko planinsko društvo“
v Buenos Airesu v soboto, 4.
avgusta ob 7. uri zvečer v salonu
DEKLEVA, Jorge Newbery 3568

Svobodna Slovenija št. 30;
26. julija 1951

Slovenija moja dežela

Slovenci izven Avstrije

PRIMORJE

Podobno, a ne enako usodo kakor Beneška Slovenija je imelo slovensko obmorsko ozemlje.

Bilo je naseljeno že od Rimljanov, od tedaj so mesta kot Tergeste - Trst in Piranum - Piran etc. Ko se je rimska država razdelila na zahodni del - Rim in na vzhodni - Bizanc, je to območje prišlo pod Bizanc, ki ga je obdržal tja do 8. stoletja, ko je prešlo pod Franke in pozneje pod Italsko kraljestvo. Leta 925 je prišlo v nemško cesarstvo. Tam je v začetku 13. stoletja postal mejni vojvoda oglejski patriarh, sredi 14. stol. po propadu oglejske vlade pa je prišlo pod Beneško državo, leta 1797 pa pod Avstrijo.

Posebnost teh krajev je, da je bilo do srede 20. stoletja prebivalstvo mest večino-

ma romansko, podeželje pa slovensko. Slovenci so do morja prišli razmeroma pozno, šele v 9. stoletju. Benčani so podpirali naseljevanje na kmetih, a so pazili, da niso prišli prodri v mesta. Glavno ekonomsko bogastvo je bilo ribištvo. Dalje so se šele v novem tisočletju Slovenci počasi doseljevali v Istro do reke Dragonje. (Omeniti je, da je tudi hrvaška Istra imela isto usodo in pod Avstrijo pripadala Kranjski; šele v Jugoslaviji je zaradi hrvaškega prebivalstva pripadla Hrvaški.)

PREKMURJE

Prekmurje, to je pokrajina onstan Mure v Panonski nižini, je imela spet drugačno zgodovino. Na tem ozemlju se je širila Kocljeva Panonija, med Slovenci in Slovaki je bila nepretrgana povezava, krščanstvo je bujno raslo, a ko so v 10. stoletju pridri tja Madžari, so zemljo popolnoma opustošili in ljudi pobili. S tem je bil zabiti tudi klin, ki je od tedaj deli Slovence od Slovakov, ki so se dalje razvijali vsak po svoje. Šele pozneje so se na prazno zemljo spet pričeli naseljevati Slovenci in Nemci. Končno je bila v 11. stoletju določena avstrijsko ogrska državna meja. Tako je del Slovencev ostal v Ogrski (Madžarski) do Jugoslavije in se razvijal po svoje. Šele po 1. svetovni vojni je skoraj vse ozemlje pripadlo Jugoslaviji, le majhen del je še danes pod Madžarsko.

Slovenski prebivalci so bili večinoma kmetje in so pripadali madžarskim fevdalcem. Med turškimi napadi je Prekmurje veliko trpelo, ker so preko njega šle turške vojske nad Dunaj. Nekaj časa so bili skupaj z Madžari tudi pod turško nadvlado.

Osebne novice

Novi diplomant: Na državni univerzi La Matanza je dokončal študije Ivo R. Urbančič in dobil naslov „Licenciado en Administración“. Čestitamo!

V dobrodelni sklad Zveze slovenskih mater in žena je daroval N.N. Capital \$ 200.- Bog plačaj!

Slovenija in šport

VELIKI VIHARNIK

Letošnjo regato za pokal 200 milj Lignana je po 23 urah in 14 minutah jadrnanja dobil slovenski Veliki Viharnik krmarja Dušana Puha. V konkurenci 57 jadrnic, ki so štartale pred Lignanom, se je na čelo flote treh omenjenih jadrnic postavil Veliki Viharnik, do Suska so bile posadke zelo izenačene, po obratu pa je slovenska jadrnica oba zasledovalca pustila v brezvetrju.

VIVOD IMA TA ZLATO!

V avstralskem Brisbaneju, kjer poteka veteransko svetovno prvenstvo (SP) v atletiki, je v skoku v višino v kategoriji od 55 do 60 let Branko Vivod preskočil 1,75 metra in osvojil naslov svetovnega prvaka. Zastopstvo Slovenije je s tem dosegla že šest kolajn: tri zlate (Kreml v krosu, Urbančičeva v metu kopja in Vivod v skoku v višino), eno srebrno (Kreml v teku na 10.000 m) in dve bronasti (Kotnik v krosu in Kreml na 5000 m).

ZMAGA PADALCEV

Člani ekipe Flycom ALC - Uroš Ban, Borut Erjavec, Roman Karun, Matjaž Pristavec in Domen Vodišek - so prepričljivo slavili na 11. padalskem pokalu Bleda v Lescah, ki je štel tudi kot tekma evropskega pokala v skokih na cilj. Drugouvrščena italijanska ekipa Centro Sportivo Carabinieri je zaostala kar za devet centimetrov.

ODLIČNI S SAMOSTRELOM

Slovenska moška reprezentanca v streljanju s samostrelom ("ballesta") je na svetovnem prvenstvu v švicarskem Horgenu zmagala v streljanju na 30 metrov. Z nastreljanji 2242 krogi je zaostala le za reprezentanti Nemčije. Izmed

Mali oglasi

TURIZEM

Bungali v Bariločah. - Bungali ILIRSKA nudijo 3-sobna stanovanja z vso opremo, vse leto po odlični ceni. Tel. 02944-441814.

E-mail: ilirska@bariloche.com.ar

Tel. 4441-1264 / 1265

Letalske karte, rezerva hotelov, najem avtomobilov in izleti po svetu

LEGAJO N° 3545-82 H. Yrigoyen 2742 - San Justo

ARHITEKTI

Arh. Jure Vombergar - Projekti in vodstvo gradbenih del. Občinski načrti za gradnje brez dovoljenja. Gaona 2776 - (1706) Haedo - Tel.: 4443-7385

Arq. Carlos E. Kostka. Mantenimiento de edificios. Presupuestos sin cargo. Capital y Provincia. Sarandí 148, Capital. Tel/Fax: 4952-8427.

ADVOKATI

dr. Marjana Poznič - Odvetnica - Uradna prevajalka za slovenski jezik - Lavalle 1290, pis. 402 - Tel. 4382-1148 - 15-4088-5844 - mpoznic@ciudad.com.ar

dr. Franc Knave, dr. Bernard Knave, dr. Veronika Knave - odvjetniki - ponedeljek, torek, petek od 16 do 20 - Tucumán 1455 - 9. nadst. "E" - Capital - Tel. in faks: 4374-7991 in 4476-0320.

dr. Lilijana Kožar, odvetnica; Avenida Corrientes 1250, 5° F, Capital. Torek in četrtek od 16. do 19. Tel.: 4382-9216

FOTOGRAF

Marko Vombergar - FOTO PREMIUM - Arieta 490 B1753AOJ Villa Luzuriaga - Tel.: 4650-9040 - Dom: 4659-2060 - <http://www.foto.com.ar>

GOSPODARSTVO

Zavarovanja M. in H. Loboda - Azcuénaga 77 - B1704FOA Ramos Mejía - Bs. As. - Tel/Fax: 4656-3653
Kreditna Zadruga SLOGA - Bm. Mitre 97 - B1704EUA Ramos Mejía - Tel.: 4658-6574/4654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

Mutual SLOGA - Bm. Mitre 97 - B1704EUA Ramos Mejía - Tel.: 4658-6574/4654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

SLOGA - PODRUŽNICA CASTELAR Slovenska Pristava - República de Eslovenia 1851 - Urađuje ob sredah od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 (g. Miha Gaser).

SLOGA - PODRUŽNICA SLOVENSKA VAS - Hladnikov dom - Msgr. J. Hladnik in Hermandarias - Urađuje ob sredah od 19. do 21. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 ure (ga. Marija Gorše).

SLOGA - PODRUŽNICA SAN JUSTO Naš dom (pisarna) - H. Yrigoyen 2756 - Tel.: 4651-1760. Urađuje ob torkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 9.30 do 11.30 ure (gdč. Julka Moder).

SLOGA - PODRUŽNICA SAN MARTIN Slovenski dom - Córdoba 129 - Tel.: 4755-1266 - Urađuje ob četrtkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10. do 11. ure (ga. Milena Skale).

SLOGA - PODRUŽNICA CARAPACHAY Slovenski dom - Dra. Grierson 3837 - Urađuje vsako sredo od 17. do 19. ure in ob nedeljah od 11. do 13. ure (ga. Andrejka Papež Cordova).

VALUTNI TEČAJ V SLOVENIJI

17. julija 2001

1 dolar	250,93 SIT tolarjev
1 marka	111,47 SIT tolarjev
100 lir	11,26 SIT tolarjev

DA BOSTE BREZSKRIBNO SPALI...

Vrata dobro zaklepajte, svoje prihranke pa varno in donosno nalagajte v Slogi.

S Karto Slogo ste deležni številnih uslug, pa še nagradnega žrebanja za tri nagrade:

**SLOGA DA VEČ!
V SLOGI JE MOČ!**

- 1) 2000 dolarjev
- 2) 1000 dolarjev
- 3) 500 dolarjev

PO ELEKTRONSKI POŠTI NA vilko@ciudad.com.ar

NOVA SLOVENIJA

Krščanska ljudska stranka

vabi vse rojake na srečanje in prdavanje, ki ga bo imel

dr. Andrej Bajuk

o temi:

Slovenija danes in perspektive

v petek, 10. avgusta, ob 20. uri v Slovenski hiši.

Vabi odbor NSi za Argentino in Južno Ameriko

NOVA SLOVENIJA

Krščanska ljudska stranka

Vabi vse člane in prijatelje na

informativne sestanke,

ki bodo

29. julija ob 10.00 v Našem domu

5. avgusta ob 10.30 v Slomškovem domu

Vabi odbor NSi za Argentino in Južno Ameriko

Slovenska kulturna akcija

vabi na kulturni večer, ki ga bo vodil

igralec in pesnik Tone Kuntner

ob desetletnici slovenske osamosvojitve

pod naslovom

Pesnik nam govori

v soboto, 28. julija, ob 20. uri v mali dvorani Slovenske hiše

... in naj bom dolgo, dolgo bakla nema,
ki potnikom samotnim v noč gori.
France Balantič

BALANTIČEVA ŠOLA PRAZNUJE!

25. avgusta

- Obisk ge. Minke Balantič ter ge. Tilke Balantič Jesenik s soprogom
- Zahvalna sv. maša
- Slavnostni večer: Akademija in večerja

Vsi bivši učenci, učitelji in prijatelji Balantičeve šole lepo vabljeni!

Vstopnice za večerjo imajo na razpolago odborniki šole: g. Marjan Grilj (4441-7294), ga. Lučka Bergant-Uštar (4484-0422) in g. Tone Malovrh (4651-0854).

Za smeh

„Izbral sem si poklic, v katerem vedno dobim, tudi če izgubim.“
„Takega poklica pa ni!“
„O, je. Sem odvetnik“

„Delodajalec mi je povišal plačo na dvakratno.“

„Čestitam.“

„Vendar jo bom prejemal vsak drug mesec.“

„Tako sem nesrečna! Mož jo vsak večer pobriše, še sama ne vem, kam!“

„Potolaži se. Če bi vedela, bi bila še nesrečnejša.“

49. obletnica Hladnikovega doma

50. obletnica šole

Irineja Friderika Barage

nedelja, 5. avgusta

- 11.30 dviganje zastav
- 11.45 sv. maša
- 13.00 kosilo
- 16.00 kulturni program z igro „Paša in medved“
- Nato prosta zabava

Vsi rojaki prisrčno vabljeni!

ESLOVENIA LIBRE

Fundador: MILOŠ STARE

Director: Valentín B. Debeljak

Propietario:

Asociación Civil Eslovenia Unida

Presidente: Antonio Mizerit

Redacción y Administración:

RAMON L. FALCON 4158

C1407GSR BUENOS AIRES

ARGENTINA

Telefax: (54-11) 4636-0841/2421

4674-5125

e-mail: esloveniau@sinectis.com.ar

e-mail: debeljak@pinos.com

Glavni urednik:

Tine Debeljak ml.

Za Društvo Zedinjena Slovenija:

Tone Mizerit

V tej številki so sodelovali še:

Gregor Batagelj, Katica Cukjati, Vinko Rode, Ivan Žnidar, Marko Vombergar, Helena Žužek, Heri Zupan, Jernej Tomazin, Zorko Simčič

Naročnina Svobodne Slovenije:

za Argentino \$ 60; pri pošiljanju po pošti pa \$ 75; obmejne države Argentine 110 USA dol.; ostale države Amerike 125 USA dol.; ostale države po svetu 135 USA dol.; vse za pošiljanje z letalsko pošto. Z navadno pošto 80 USA dol. za vse države.

Čeke:

v Argentini na ime „Eslovenia Libre“
v inozemstvu na ime „Antonio Mizerit“

Oblikovanje in tisk:

TALLERES GRÁFICOS VILKO S.R.L.

Estados Unidos 425 - C1101AAI Buenos Aires

Argentina - Tel.: 4362-7215 - Fax: 4307-1953

E-mail: vilko@ciudad.com.ar

GLEDALIŠKI SEMINAR SKA

pod mentorstvom igralca in

pesnika Toneta Kuntnerja,

ki je v Slovenski hiši na Ramón L. Falconu 4158:

dramske vaje (Županova Micka) ob ponedeljkih in četrtkih ob 19. uri in ob sobotah ob 17. uri;
recitacijske vaje (iz slovenske poezije) ob sredah in sobotah ob 19. uri.